

decim⁹

boniuz operandum incitamur. **N**ū autem operari debemus do-
nec egrediantur astra hoc est donec egrediantur anime nrē lu-
cide tanq̃ astra ⁊ exeuntes euolēt de corporibus ad astra. **S**ed
super omnia astra iam egressa vel adhuc egressura splendidissi-
mum astrū est auroza nostra maria testāte beato bernardo qui
ait. tu veri solis expressima es ymago inter milia astroꝝ deo as-
sistentium ṽginali puritate in celis gloriosa prefulgens. **S**ic er-
go charissimi vidistis q̃ conueniēter auroza dicta sit maria. do-
minus ergo tecū o maria. sicut sol cū auroza. **E**ya ergo dñā au-
roza dulcissima. dñā maria suauissima. fac etiam nobiscū esse so-
lem istum dñm nostrum ih̃m chr̃m filium tuū. **A**men.

Sermo decim⁹.

Dominus tecum.

H

Viso quō dominus sit cū maria sicut sol cum
auroza ipsum preueniēte. **V**ideam⁹ nūc quō
dominus sit cum maria sicut flos cum ṽga flo-
rente. **M**aria enī est ista ṽga de qua dicitur
ysa. xi. **E**gredietur ṽga de radice yesse ⁊ c. vsq̃
ad ascendet. **V**is ūbis oculū mentis apponam⁹. **E**t priō ad ṽ-
gam. scōo ad florē consideratōz nrām dirigamus. **P**riō p̃side-
remus k̃mī q̃ virga ista regia est ṽgo maria sicut paz p̃ dñm am-
brosii qui btām viginē alloquens ait. tu ipsa q̃ dñm genuisti ex
pplō israhel in ṽgam creuisti ṽga de radice yesse surrexisti ⁊ flo-
ruisti. ṽga aaron fronduisti ⁊ peperisti. **E**st autem ṽgo ṽga fu-
mea virga lignea. virga aurea ṽga ferrea. **M**aria est ṽga fumea
incipientibus: virga lignea proficientibus virga aurea consum-
mantibus. virga ferrea incorrigilibus ⁊ demonibz. **E**t de oi-
bus his dicamus. **D**ico q̃ maria est ṽga fumea incipien-
tibus ⁊ penitentibus. **D**e hac virga bene dicitur canticorum
tercio. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fu-
mi ex aromatibus myrre et thuris. et vniuersi pulueris pig-

Sermo

mentarii. Desertum est cor peccatoris. quod vtiq; desertū ē a grā z v̄tutibus. fumus autem ex aromatibus fumus suavis aīe est aspiratio spei venie. Beata quippe v̄go maria p̄ desertū q̄ti v̄gula fumi ascendit q̄n ip̄a suffragāte z sufflante cor pccōris fumus spei venie suscipit. Dic aut̄ fumus ḡnatur ex aromatib⁹ mirre in contritione z tburis in p̄fessioe z vniuersi pulueris pigmetarii in multimoda satisfactione. Nullū piissima v̄go maria desertum abhorret nullū pccōrem despicit. sed quacūq; pertransierit suauissimū spei venie fumū respergit. In optime b̄t̄is bernardus sic ait. Peccatorem o maria quēlibet quātumcūq; fetidum non abhorres non despicias. si ad te suspirauerit. tuūq; inuentum penitenti corde flagitauerit. Tu illum a desperationis baratro pia manu retrahis. spei medicamen aspiras ac toti mūdo despectum materno affectu amplecteris foves nec deseris quouis tremendo iudici miserū reconcilies.

B Item v̄go maria est virga lignea. virga florida. p̄ficientibus. De hac virga s̄z numeri xvi. q̄ v̄ga aaron que vtiq; lignea fuit flores simul z fructum habuit p̄ flores v̄tutes signantur que post trāsītū diabolice hiemis in cordibus orinn̄ sicut bene de his floribz s̄z cañt. ii. Nam hiems transijt ymber abiit z recessit. flores apparuerūt in terra nr̄a. Trāseat ḡ hiems trāseat torpor z tepor quo charitas refrigescit z tūc in terra cordis flores v̄tutum apparebūt. O quantū his floribus v̄go florida habundauit. teste beato bern̄. qui eam alloquēs ait. Tu areola aromatu a celesti p̄lita pigmentario v̄tutū oīm speciosis floribz delectabiliter v̄nans es. Sicut at̄ p̄ flores v̄tutem. ita p̄ fructus opa v̄tutū signatur. De his b̄n̄ mathei vii. dicitur. A fructibus eoz cognoscetis eos. Quando autem in v̄tutibus z v̄tutū operibus per exempla marie z merita p̄ficimus. tunc virga lignea florida z fructifera est nobis v̄go maria. **Q**uāte v̄go maria est virga aurea p̄fectis z contēplatiuis. De hac v̄ga legitur q̄ cum hester cum duabus puellis ingrossa ad regem assuerum p̄ nimio stupore pene exanimata fuisset extendit ad eam virgam auream rex ad confortandum ipsam. **H**ester interpretatur eleuata vel abscondita. Et significat

animam contemplatiuam. quā in contemplatione eleuat deus
 ⁊ abscondit in abscondito faciei sue a conturbatione hominū.

O **I**ta per contemplationez ingreditur ad regem affue-
 rum. id est ad regem christum. due puelle cuz quib⁹ ingreditur
 sunt due vires anime. videlicet intellectiua que precedit p cog-
 nitionem. ⁊ affectiua que sequitur p dilectionem **A**nima autē
 que sic ad christū bene ingressa fuerit ipsa pre stupore quandoq³
 a se deficit. dum inaccessibilem diuine glorie claritatem vel ter-
 ribilem diuine iusticie seueritatem attendit **V**irga aurea virga
 regia est illa regia virgo maria. aurea quidem est charitate. re-
 giavero nobilitate **A**urea quoq³ per mundiciam. regia p iusti-
 ciam **A**urea insuper per incorruptionem ⁊ integritatem v^gia-
 lem. regia vero per dñationis prātem regalez **N**ec felix v^ga ad
 aiām contemplatiuā confortandam clementer extenditur quā
 do maria felix virgo contemplationi ⁊ deuotioni eiusdem anie-
 tam pia ⁊ tam dulcis ingreditur q³ ex hoc ipsa anima contra ter-
 rorem diuine iusticie ⁊ ad splendorem diuine glorie confortat^r
Hanc virgam illa contemplatiua ancelmi anima ad se extēdⁱ de-
 siderauit quando tam deuote exclamans dixit. **O** pulchra ad
 intueudum. amabilis ad contemplanduz. delectabilis ad amā-
 dum. quo euadis capacitatem cordis mei prestolare domina i-
 firmam animam te sequentem. **E**

Item virgo maria est v^ga ferrea demonibus ⁊ incorrigilib⁹
De hac v^ga non incongrue accipi potest illud psalmi **R**eges e-
 os in v^ga ferrea **O** maria virga aurea piissima. v^ga ferrea du-
 rissima. virga aurea hōibus. virga ferrea ⁊ dura demonibus ar-
 cens demones a nobis **O** domina petim⁹ ⁊ deuote petim⁹ cuz
 innocentio petente ⁊ dicente sic. **A**ue dei mat^r alma que ex dig-
 nitate qua dei mater es imperare potes angelis et demonibus
 compesce demones ne nobis noceant. precipere āgelis vt nos cus-
 todiant **S**ic ergo btā virgo maria est nobis v^ga fumea in nos-
 tra conuersione. virga florida in nostra conuersatione. virga au-
 rea in nostra contemplatione **V**irga ferrea in nostra defensio-
 ne **H**anc virgam vere contemplās ⁊ digne ammirās btūs ber-
 nardus ait. **O** virgo virga sublimis ad quantam cellitudinem

Sermo

vticē scī erigis. vsqz ad sedētem in throno vsqz ad dñm maiesta-
tis neqz id mirū. qm̄ in altū mittis radices hūilitatis. **R**ose
quēter p̄siderem⁹ km̄i florē b⁹ v̄ge. p̄sidere⁹ in q̄ in v̄ga regia i v̄
gine maria quadruplicē florē viz florē p̄ciose v̄ginitatis. florē v̄-
tuose honestatis. florē miraculose fecūditatis. florē glōse imor-
talitatis. **P**riō p̄siderem⁹ km̄i in maria florē p̄ciose v̄ginitatis.
qui est ip̄a v̄ginitas. **D**e hoc d̄r ysa. xxxv. **E**xultabit solitudo ⁊
floreat quasi liliū. **G** Maria q̄ pueniēter solitudo dici po-
tuit q̄ tā libēter solitaria fuit. quā etiā solitariā āgel⁹ libēt v̄sita-
uit. **I**ōqz bñ b. ābrozins ait. Solā in penetrabilib⁹ quā neō v̄i-
rozū videret sol⁹ āgel⁹ repperit solā sine cōite ⁊ solā sñ teste. quō
ārista solitudo. quō v̄go maria exultauit. ip̄a dicat. ip̄am audia-
m⁹. **E**t exultauit ait s. me⁹ i dō salu. meo. **N**ec certē solitudo flo-
ruit quasi liliū p v̄ginitatē. o liliū āgeloz. o flos celestis quē tan-
tū dilexit ap̄is illa sup̄celestis. dicit enim b. bern. **A**pis illa que
pascitur inter lilia. que florigerā inhabitat p̄riam āgeloz. qm̄ ad
ciuitatem nazareth qd̄ int̄pretat⁹ flos aduolauit. ⁊ ad suauē olē-
tem perpetue v̄ginitatis florem peruenit. illi in se d̄it. illi in be-
sit. **F**los v̄ginitatis quasi tot h̄z folia quot v̄ginitatis p̄ditiones er-
pconia. **Q**uāte huius floris corone p mariam sunt multiplica-
te. **A**n̄ bt̄s ābrozins ait. **C**ū in toto mūdo v̄ginitatis flos ma-
ria immarcescibiles coronas innectat ⁊ septigerā pudoris aulā
imaculato p̄seruet affcū. eouz integritas p̄seuerauit ad palmā
v̄i in puellis tropheū scitatis arriperet. ⁊ p vestigia mris v̄ginis
ad celestē thalamū pueniret. **N** **S**ecō p̄siderem⁹ km̄i in ma-
ria florē v̄tuose honestatis morz ⁊ vite. ⁊ de hoc qd̄ ip̄a dicat au-
diam⁹. dicat igitur illud eccl̄as. xxiii. **F**lores mei honoris ⁊ ho-
nestatis. **Q** q̄ pulcher ⁊ flos v̄tuose ⁊ honeste vite. flos morz
⁊ discipline. **S**z qz pluraliter dicitur flores mei. iō dicimus qd̄
tot sunt in moribz flores quot sunt v̄tutes tot sūt honeste vite flo-
res quot sunt v̄tutes vitā honestates. **D**e his floribz d̄r cāti. ii.
Flores apparuerūt in fra nrā. **D**e his etiā dicitur cāti. i. **E**ccl̄
noster florid⁹. **E**cce flores in terra: flores in lecto iuuenim⁹. **T**er-
ra ē mens actiuoz. lect⁹ at mens p̄templatiuoz. **T**erra in q̄ est
mens fructiferās in bona actioē. lect⁹ at est mens quietē fouens

in p̄templatōe **S**ive ergo sit mēs actiua siue p̄templatiā sp̄ dēt
 v̄tutū floribus eē venusta **H**oc quoz notādū est q̄ flos hōcīta-
 tis ymmo flos c̄libz v̄tutis quasi tot hz folia quot bona z meri-
 toria hz opera **Q**̄ florida fuit terra q̄ florid⁹ fuit lectus marie
 q̄ in florida vite honestate. florebat oīm v̄tutum honestate. sicut
 testat̄ br̄s bernard⁹ dicens. tu scōrūz areola aromatiū o maria
 a celesti p̄sita pigmetario v̄tutū oīm speciosis floribz delcābili
 vernans es inter quos pulcherrimozū triūz miramur in te ex-
 cellētiā. viola humilitatis. liliū castitatis. rosa charitatis hī sūt.
I **T**ercio p̄siderem⁹ k̄mī in maria florem miraculose fecun-
 ditatis **H**ic flos est ip̄ v̄ginis filius de quo sp̄aliter d̄: **E**gredi
 etur v̄ga de radice yesse z flos de radice ei⁹ ascēdet. **E**ya q̄ pul-
 cher hic flos egressus est sine pccō nascēdo **Q**̄ misere p̄tritus
 est quasi pccōr moriendo. iuxta illud iob xiii. quasi flos egredit̄
 z p̄terit̄ **Q**̄ cādū⁹ in egressiōe. z q̄ rubicūd⁹ in p̄tritiōe fuit
 flos iste. flos inq̄ angelis delcābilis. flos hōibz ad vitā purilis
Un̄ b. bern. ait. **F**los est v̄ginis filius. flos cādū⁹ z rubicūd⁹
 electus ex milibz. flos in quē desiderāt angeli p̄spicere: flos ad
 cuius odorem reuiuiscūt mortui. felix silua que p̄duxit huius-
 modi floris v̄gam. felix magis v̄ga que p̄duxit hunc florem in
 siluam. felix sup̄ oīa flos sine quo nec v̄ga nec silua felix esse pōt.
Vere felicissimus flos in quo sp̄itus dñi sic requieuit vt in ip̄o
 nullus grām sp̄us sci habere possit. testat̄ hoc beatus hieron⁹
 dicens **S**p̄us sanctus qui in magna silua requiem humani ge-
 neris nō inuenerat. tandē super hūc florem requieuit: ita q̄ ab h̄
 ip̄o n̄ sapiēs quis eē p̄t nec intelligēs. nec p̄siliari⁹ nec fortis: nec
 eruditus. nec pius: nec plen⁹ t̄ōris dñi. hic flos quasi tot habet
 folia quot ch̄i sunt misteria z exēpla **R** **S**i hūc florē h̄z de-
 sideras v̄gā floris flectas **S**i flos ē nimis alt⁹ diuinitate: v̄ga
 tamen est flexibilis pietate. **E**t si flos est radiosissimus qz z in
 celo z in terra n̄ inuenit̄ nisi vnic⁹ est t̄m cōissim⁹ qz flos nō in orto
 clausus s̄z in cāpo oibz trāseūtib⁹ exponit̄. **E**t iō bñ p̄t dicere
 can̄icorum secūdo ego flos campi **Q**ui bñ flos cāpi dicitur nō
 solū pp̄ter hoc qd̄ oīmibz parul⁹ exponit̄. sed etiā pp̄ter hoc qd̄

Sermo

sine omni humana cultura producitur. **H**oc bene beatus bernardus cum dixit. **C**ampus sine omni humano flore et amminiculo non seminatus ab aliquo. non defossus sarculo non impinguatus fimo. **S**ic omnino sic virginis alius floruit. sic inuoluta et integra caste marie viscera tanquam pascua eterni virois florem protulere. cuius pulchritudo non videat corruptionem. cuius gloria imperpetuum non marcescat. **¶**

Quarto consideremus charissimi in maria florem gloriose immortalitatis. **D**e hoc significatum esse potest numeri xvij. ubi dicitur quod virga aaron florem simul et fructum habuit. **I**n virga aaron recte maria virgo potest esse figurata. **I**n virga namque marie rectitudo. in flore autem corporis glorificati pulchritudo in fructu vero anime eius beatitudo potest esse figurata.

Memorandum enim est quod corpus siue caro floret in iuuentute. sicut dicitur in psalmis. **E**ne floreat et transeat. flos autem perit in morte sicut dicitur ysa. xl. **E**xsiccatum est senex et cecidit flos. refloret iterum in gloriosa resurrectione. iuxta illud. **R**efloruit caro mea. **I**ste flos scilicet glorificati corporis quasi totus habet folia quod corpus glorificatum habet dotes et premia.

Notandum est certe quidam sancti doctores probabiliter sentire videntur. et rationabiliter probare nituntur. et fideles hunc sensum pie amplectuntur. videlicet quod beata maria cum corpore sit assumpta et corpus iam sit cum anima glorificatum. **D**e hoc namque beatus augustinus ait. **S**ic digne credimus letari mariam. leticia inenarrabili animae et corpore in filio. proprio cum filio. proprio per proprium filium. nec ullam sequi debere corruptionis erumnam. quam tantum filium pariendo. nulla secuta est integritatis corruptio.

Secundum hoc ergo maria iam dicere potest. **R**efloruit caro mea. **S**ecundum hoc etiam florem et fructum simul habuit. florem inquam corporis glorificati. et fructum spiritus beatificati. florem itaque in gloriosa corporis pulchritudine. fructum vero in voluptuosa anime beatitudine.

Omnium memorandum autem est quod secundum quadruplicem florem predictum virgo maria quadrupliciter simul habuit florem et fructum. **S**i

mul nāq; habuit florem v̄ginitatis. ⁊ fructum marerne secūdi-
tatis. Simul habuit florem honestatis ⁊ fructum humilitatis
Simul habuit in prole florem humanitatis ⁊ fructum deitatis
Simul habuit florem immortalitatis in corpore. ⁊ fructū bea-
te voluptatis in anima. ¶ Hos ergo charissimi flores in v̄-
ga v̄ginea diligamus. ⁊ illos novos gaudioꝝ flores de orto vir-
gineo colligam⁹. quos vidit. quos colligit. quos nobis cōmen-
dauit beatus bern. cum ad mariam loquens dixit. Orus deli-
ciarum est nobis tuus sacratissimus vter⁹ o maria. q; ex eo flo-
res multiplicis gaudij colligimus quotiens mente recolligim⁹
q̄ magna multitudo dulcedinis immense orbi inde profluxerit
D igitur dulcissima virgo maria. ecce vere dñs tecū. sicut flos
cum v̄ga ipsum pducēte. fac ergo vt etiam dominus sit mecū
ymmo nobiscū. cōmunesq; nobis florem istum dñm nostrum
ihesum christum Amen

Sermo undecimus.

Domina tecum

Domina dño charissima dña familiarissia
dominus tuus tecum **D**omina dño aptissia
dño dignissima dominus tecū. **T**ecum certe.
scdm quod supra dñm est sicut sol cum auroꝝ
ipsum preueniente. sicut flos cum v̄ga ipsuz p-
ducente. sicut rex cum regina in palacium ingrediente.

¶ **V**iso ergo quomodo maria sit auroꝝ solem eternū. solē ius-
ticie preueniens. visoq; quomodo maria sit v̄ga. florem eternū
florem miscōie proferens **V**ideamus modo quō maria sit regi-
na ad regem eternū: ad regem glorie ingrediens. **M**aria ergo
charissimī est illa regina ingrediens de qua iij regum dñmo dñ-
q; ingressa ē regina saba iherusalem cū comitatu multo ⁊ diuici-
is. **A**tere regina est maria testante beato augustino qui ait hāc
veram fatemur reginā celoꝝ p eo q; regem peperit angelorū.
Sed de hac regina differui in sermone. astitit regina. ideo nūc